

Sammanträde med Socialnämnden

Tid: Torsdag den 4 maj 2023, kl. 08.45

Plats: Kvallsta, Knivsta kommunhus

Ordförande: Oscar Hahne (KD)

Sekreterare: Stella Vallgård

Handlingar finns tillgängliga i kommunhuset samt på kommunens hemsida www.knivsta.se

Förhinder

Ledamot som inte kan delta vid sammanträdet kan mejla till stella.vallgarda@knivsta.se.

Socialnämndens mål- och budgetdialog

Sammanträdet efterföljs av mål- och budgetdialog som beräknas hålla på till 16.30.

Föredragningslista

Dnr

1. **Upprop**
2. **Justering**
3. **Godkännande av dagordning**
4. **Informationsärenden**
 - a. **Aktuellt från förvaltningen**
 - Lex Maria
 - Lex Sara
 - Driftstopp och personuppgiftsincident trygghetslarm
 - Flytt till kommunhuset och flytt till Ängbyvägen
 - Årlig hyreshöjning särskilda boenden för äldre och LSS
 - Nuläge barn och unga
 - Väntetider till Råd och stöd
 - b. **Ny driftsupphandling av Lyckåsen och Dadelvägen**
 - c. **Ny upphandling av färdtjänstutförare**

Beslutsärenden

5. **Presidiets insyn i upphandling av driften av Lyckåsen och Dadelvägen samt färdtjänst**

SN-
2023/119

Tjänsteskrivelse, 2023-04-13

Socialnämnden	Kallelse/föredragningslista 2023-04-27	2 (2)
6.	Förlängning av idéburet offentligt partnerskap (IOP) Samhällslots Tjänsteutlåtande 2023-04-13 IOP Samhällslots (nytt föreslaget avtal)	SN- 2023/120
7.	Ekonomisk uppföljning per sista mars för Socialnämnden 2023 Tjänsteutlåtande 2023-04-18 Ekonomisk uppföljning för socialnämnden, mars 2023	SN- 2023/9
	Övriga anmälningsärenden	
8.	Konsekvensbeskrivning av inriktningsbeslut	
9.	IVOs svar angående Lex Maria 2022-07-14	
10.	Anmälan av delegationsbeslut <ul style="list-style-type: none">- Utdrag från Viva 2023-03-01 – 2023-03-31- Delegationsbeslut registrerade i P360 2023-03-09 - 2023-04-26- Ordförandebeslut - Placering enligt 11 § LVU- Protokoll från socialnämndens individutskott 2023-02-09, 2023-03-01, 2023-03-09, 2023-03-27, 2023-04-20.	

Handläggare
Isak Bergdahl

Tjänsteskrivelse
2023-04-13

Diarienummer
SN-2023/119

Socialnämnden

Presidiets insyn i upphandling av driften av Lyckåsen och Dadelvägen samt färdtjänst

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att presidiet får tillgång till underlag om upphandling av driften av Lyckåsens och Dadelvägens LSS-boenden, samt upphandling av färdtjänst.

Sammanfattning av ärendet

Inre sekretess hindrar insyn i ärenden som omfattas av sekretess och som inte normalt ingår i de förtroendevaldas uppgifter. En upphandling omfattas av sekretess i dess inledande stadier. I normala fall ingår inte de förtroendevalda i arbetet med att ta fram förfrågningsunderlaget inför en upphandling, men nämnden råder över sitt eget ansvar och har möjlighet bereda sig eller ett organ inom nämnden insyn i ett upphandlingsförfarande. Nämndens presidium har uttryckt önskemål om insyn i upphandlingen av driften av Lyckåsen och Dadelvägen, samt upphandlingen av färdtjänst. Det är lämpligt att presidiet utgör den krets som bereds insyn i materialet.

Bakgrund

Begreppet *inre sekretess* används för att benämna begränsningen för hur uppgifter får spridas inom en myndighet. Denna typ av sekretess är inte reglerad i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), även om lagstiftad inre sekretess förekommer i socialtjänstens egentliga verksamhet genom 11 kap. 5 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) och 21 a § andra stycket lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Den inre sekretessens omfattning bygger på lämplighetsöverväganden om i vilken mån hemliga uppgifter får röjas inom en myndighet. Det anses självklart att uppgifter som skyddas av sekretess får lämnas mellan befattningshavare hos en myndighet i den utsträckning som är normal och behövlig för ett ärendes handläggning eller för verksamhetens bedrivande i övrigt, det förutsätts att den som mottar uppgifterna inom myndigheten också deltar i handläggningen av ett ärende eller på annat sätt är direkt berörd av den, se SOU 2003:99 s. 260.

Utgångspunkten ska vara att uppgifter som omfattas av sekretess inte ska lämnas till en annan befattningshavare inom myndigheten som inte behöver dem i utövandet av sin tjänst eller uppdrag. Den inre sekretessen ska tillämpas med omdöme eftersom avsikten inte är att skapa en generell möjlighet att utbyta sekretessbelagda uppgifter inom en myndighet.

“Ur ett upphandlingsperspektiv finns ofta ett uppenbart värde av att upprätthålla en strikt inre sekretess genom att känsliga uppgifter, såsom uppgifter om anbudsinnehåll, begränsas till de personer inom myndigheten som verkligen behöver ta del av uppgifterna. Det säger sig självt att ju fler personer inom en organisation som känner till vissa uppgifter, desto större risk att uppgifterna läcker till utomstående, dvs. att brott mot den yttre sekretessen inträffar.

Ett läckage av uppgifter rörande en pågående upphandling kan till exempel innebära att uppgifterna når en anbudsgivare men inte en annan vilket påverkar konkurrensen i upphandlingen på ett otillåtet sätt och ytterst kan medföra att upphandlingen måste göras om." (Anders Nilsson & Hanna Lundqvist, Offentlighet och sekretess vid offentlig upphandling, 2 uppl. Norstedts Juridik 2022)

Inom socialnämndens verksamhet är uppgiften att ta fram förfrågningsunderlag, tilldela ett kontrakt, att yttra sig vid överprövning, att avbryta pågående upphandling, att göra om upphandling samt att teckna avtal delegerat till socialchefen, se nämndens delegationsordning punkt 2.1. I utgångsläget finns det följaktligen inget befogat behov att röja innehållet i förfrågningsunderlag utanför den krets av tjänstemän som arbetar med underlaget i fråga. Detta gäller även gentemot de förtroendevalda.

Nämnden kan ha ett intresse att i ett enskilt fall skaffa sig insyn i ett upphandlingsförfarande. Ett sådant beslut om att bereda sig insyn i ett upphandlingsförfarande ska fattas av socialnämnden i sin helhet, i brådskande fall av ordföranden. Socialnämnden bör då, med hänsyn till det ovan sagda, begränsa insynen till den krets som behövs för att syftet med den önskade kontrollen ska förverkligas.

Socialnämnden har den 2023-03-23 § 23 (dnr SN-2023/74) beslutat att inleda upphandlingen av driften av Lyckåsen och Dadelvägen, bostad med särskild service enligt LSS. Beslut om att påbörja upphandling av färdtjänst (dnr SN-2023/91) är delegerat till socialchef. Nämndens presidium har uttryckt ett önskemål om insyn framför allt gällande förfrågningsunderlag för nämnda upphandlingar. Det är lämpligt att presidiet utgör den krets som bereds insyn i materialet.

Underlag för beslut

Tjänsteskrivelse, 2023-04-13

Beslutet ska skickas till

Akten

Catrin Josephson
Socialchef

Handläggare
Lisa Bouveng

Tjänsteskrivelse
2023-04-13

Diarienummer
SN-2023/120

Socialnämnden

Förlängning av idéburet offentligt partnerskap (IOP) Samhällslots

Förslag till beslut

Socialnämnden förlänger det idéburna offentliga partnerskapet med Knivsta Rödakorskrets avseende verksamheten Samhällslots. Parternas förpliktelser gäller enligt föreslaget avtal. Förlängningen gäller från och med 1 juni 2023 till och med 31 december 2024. Uppföljning ska ske innan periodens utgång.

Sammanfattning av ärendet

Knivsta kommun och Röda Korset i Knivsta har sedan 1 september 2021 drivit verksamheten samhällslots tillsammans via en gemensam IOP (idéburet offentligt partnerskap). Samhällslotsarna från Röda korset stöttar varje vecka invånare, främst personer som inte har svenska som modersmål, i olika myndighetskontakter genom att till exempel förklara blanketter eller visa ansökningsförfaranden. Under senaste året har även viss biståndsverksamhet, främst till Ukrainska kommuninvånare, ingått i Samhällslotsens öppettider. Knivsta kommun står för lokaler samt diverse praktiska och tekniska hjälpmedel i verksamheten, som bedöms fylla ett allmännyttigt syfte. Överenskommelsen föreslås att förlängas till och med sista december 2024.

Bakgrund

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en överenskommelse om samverkan mellan offentlig och idéburen sektor i syfte att uppnå ett allmännyttigt mål. Det är mer än att fatta beslut om att ge bidrag till en förening för att stärka och främja dess samhälleliga bidrag, men det är inte en kommersiell överenskommelse såsom offentlig upphandling. Det kräver att både den offentliga parten och den ideella parten är aktiva parter i någon mån, vidare krävs det att det arbete som bedrivs är något som är utöver det som av lag åligger kommunen. Syftet är alltså att både ge mervärde till invånare samt att stärka det civila samhället.

Uppstart av Samhällslots

Under år 2020 bedrev Vård- och omsorgskontoret och Röda Korset Knivsta parallella verksamheter i form av öppettider dit invånare, främst nyanlända, kom för att få hjälp med att läsa och tyda brev, fylla i blanketter till myndigheter med mera. Efter en dialog mellan förvaltningen och Röda Korset Knivsta föreslogs istället att upprätta ett gemensamt idéburet offentligt partnerskap för verksamheten. Socialnämnden beslutade om detta 2021-06-15 (§ 59, SN-2021/164-3) och överenskommelsen började gälla i september samma år. Enligt beslut skulle en uppföljning ha gjorts i mars månad 2022 för eventuellt beslut om förlängning av överenskommelsen innan dess formella upphörande sista december samma år. Under verksamhetens gång har det varit uppföljande kontakter mellan kommunen och Röda Korset Knivsta och båda parter har fullföljt sina åtaganden enligt överenskommelsen. Ingen formell

uppföljning har dock genomförts inom uppsatt tidsram och inte heller ett beslut om förlängning. Verksamheten har dock fortlöpt och nu föreslås att Socialnämnden beslutar om att överenskommelsen förlängs.

Verksamheten som bedrivits

Samhällslotsen har sedan uppstarten hösten 2021 gett stöd till invånare i behov av kommunikation med diverse myndigheter. Det har kunnat handla om att tolka blanketter, beskriva ärendehantering samt hur olika myndigheter fungerar och agerar, i relation till exempelvis Migrationsverket, Knivsta kommun, Arbetsförmedlingen, Region Uppsala eller Försäkringskassan. Arbetet utförs av Röda Korsets volontärer och sker i kommunens lokaler (för närvarande Lyckträffen) och med dator och mobil samt enstaka utbildningstillfälle tillhandahållen av kommunen.

De flesta som kommer till samhällslotsen är personer som nyligen har kommit till Sverige, eller som inte har svenska som modersmål, men alla som behöver hjälp med att exempelvis läsa och förstå samhällsinformation är välkomna till verksamheten.

Under senaste året har Samhällslotsens öppettid även innefattat en del stöd och hjälp till flyktingar, främst från Ukraina, såsom utdelande av presentkort på mat och kläder som skänkts via olika välgörenhetsorganisationer.

Dessa flyktingar utgör nu merparten av besökarna till Samhällslotsen, men fortfarande kommer i snitt två invånare per öppettid för att få det omnämnda stödet runt myndighetskontakter. Såväl förvaltningen som Röda Korset Knivsta bedömer att verksamheten fortsatt är viktig att bedriva, både utifrån värdet för de enskilda invånarna, men även ur ett samhälls- och integrationsperspektiv.

Ekonomisk konsekvensanalys

En förlängning av det offentliga partnerskapet inryms inom befintlig budgetram.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2023-04-13

IOP Samhällslots (nytt föreslaget avtal)

Beslutet ska skickas till

Akten

Områdeschef myndighet

Knivsta Rödakorskrets

Catrin Josephson
Socialchef

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja

Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Beslutet berör inte barn.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

2023-04-13

IOP Samhällslots-ett samarbete mellan Knivsta Rödakorskrets och Knivsta kommun

Bakgrund

Knivsta kommun och Röda Korset i Knivsta har sedan 1 september 2021 drivit verksamheten samhällslots tillsammans via en gemensam IOP (idéburet offentligt partnerskap). Samhällslotsarna från Röda Korset stöttar varje vecka invånare, främst personer som inte har svenska som modersmål, i olika myndighetskontakter genom att till exempel förklara blanketter eller visa ansökningsförfaranden. Under senaste året har även viss biståndsverksamhet, främst till ukrainska kommuninvånare, ingått i Samhällslotsens öppettider. Knivsta kommun står för lokaler samt diverse praktiska och tekniska hjälpmedel.

Uppdrag

Att arbetet med projekt samhällslots. Uppdraget syftar till att ge stöd till enskilda i att läsa och tyda brev, fylla i blanketter, ansöka på rätt vis m.m. Detta kan vara i relation till exempelvis migrationsverket, försörjningsstöd, arbetsförmedling, region eller Försäkringskassan. Arbetet sker med av Röda Korset utsedda volontärer och sker i kommunens lokaler 1ggr i veckan.

Förpliktelser Röda Korset

- Säkerställer att 1 eftermiddagar i veckan, ha öppet för samhällslotsning.
- Tillser att för ändamålet tränad personal är tillgänglig för att ge stöd och råd.
- Tillser att ev. nya volontärer som tillkommer efter utbildningstillfällen får adekvat träning.

Förpliktelser Knivsta kommun

- Tillhandahåller en lokal avsedd för ändamålet 1 eftermiddagar i veckan.
- Tillhandahåller en dator med inloggning, ett låsbart skåp, en mobiltelefon som läggs in i kommunens telefonisystem, skrivare, passerkort samt upprättar en mejladress med adressen samhallslots@knivsta.se.
- Tillhandahåller via verksamhetens Vuxenenhet en halv utbildningsdag under avtalsperioden.

Avtalets omfattning

2023-06-01 t.o.m. 2024-12-31 med utvärdering senast augusti 2024 för partsgemensamt beslut om eventuell förlängning.

Knivsta 2023

Knivsta Rödakorskrets

Knivsta Kommun

Handläggare
Ekaterina Widén
Förvaltningsekon

Tjänsteskrivelse
2023-04-18

Diarienummer
SN-2023/9

Socialnämnden

Ekonomisk uppföljning per sista mars för Socialnämnden 2023

Förslag till beslut

1. Socialnämnden tar emot den ekonomiska uppföljningen per sista mars 2023.
2. Beslutet anmäls till kommunstyrelsen för kännedom.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämndens prognos per sista mars är oförändrad och visar på ett överskott på 1 miljon kronor. Överskottet beror främst på ökade prognostiserade intäkter jämfört med budget.

Bakgrund

I den av kommunfullmäktige beslutade Mål och budget 2023 fastställdes uppföljningsplanen för 2023. I uppföljningsplanen uppdras socialnämnden att motta ekonomisk uppföljning fyra gånger under 2023 med start per februari och med sista månad augusti. Uppföljningstillfällena innefattar även ett delårsbokslut per sista augusti.

Ekonomisk konsekvensanalys

För en fördjupad ekonomisk analys, se bilagan till tjänsteskrivelsen.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2023-04-18

Ekonomisk uppföljning för socialnämnden, mars 2023

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Catrin Josephson

Socialchef

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja

Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Alla kommunens invånare påverkas av kommunens ekonomi, men den ekonomiska uppföljningen är en prognos för den ekonomiska ställningen vid årets slut. När en verksamhet inte förväntas ha en ekonomi i balans ska verksamheten enligt kommunens rutiner ta fram en handlingsplan för budget i balans, vilken kan innehålla aktiviteter som leder till kostnadsminskningar som berör barn. Så är dock inte fallet i denna uppföljning.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

Ekonomisk uppföljning för Socialnämnden

*Antagen av Socialnämnden
Mars månad 2023*

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Drift	4
2.1 Prognos helår och budgetavvikelse (tkr)	6
3 Investeringar	7

1 Inledning

I den av Kommunfullmäktige beslutade Mål och budget 2023 uppdras nämnderna att motta ekonomisk uppföljning tre till fyra gånger under verksamhetsåret. Uppföljningen ska rapporteras till nämnderna första gången per februari och sista gången i samband med delårsbokslutet. Utöver detta kan en behovsprövad prognos presenteras på nämndnivå enbart om nämnden uppvisar underskott i tidigare uppföljningar eller om något annat väsentligt har skett. Beslutet om att motta den ekonomiska uppföljningen ska anmälas till kommunstyrelsen.

2 Drift

Prognosen för Socialnämnden per den sista mars är oförändrad och indikerar ett överskott för året på 1 miljon kronor. Det har dock skett förändringar mellan verksamheter, vilka beskrivs nedan. Verksamheterna med marginell avvikelse jämfört med föregående prognos beskrivs inte närmare och är följande:

- Förebyggande verksamhet SoL
- Insatser LSS i boende med särskild service
- Ifo öppenvård och stöd
- Ifo ekonomisk bistånd
- Flyktningmottagande
- Arbetsmarknadsåtgärder.

LOV - hemtjänst och delegerad HSL uppvisar en positiv prognos med 0,6 miljoner kronor vilket dock är en försämring mot föregående prognos med 0,5 miljoner kronor. Försämringen beror på ökade personalkostnader inom egen regi.

Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt prognostiserar underskott på 1,3 miljoner kronor, vilket är en försämring med 0,9 miljoner kronor jämfört med föregående prognos. Försämringen beror på ökade kostnader för köpt sjuksköterskebemannning.

Vård & omsorg i särskilt/annat boende prognostiserar ett underskott på 0,6 miljoner kronor, vilket är en försämring mot föregående prognos som var i balans. Försämringen beror på tillkommande placeringar inom gruppen social psykiatri.

Insatser LSS i ordinärt boende prognostiserar ett överskott på 2,8 miljoner kronor jämfört med föregående prognos som var i balans. Förändringen beror på nya bedömningar i ärenden inom personlig assistans.

Färdtjänst och riksfärdtjänst prognostiserar ett underskott på 0,8 miljoner kronor och detta är en försämring jämfört med föregående prognos som var i balans. Försämring beror på kostnaderna för resandet prognostiseras att vara högre än budgeterat under hela året.

Ifo vård och stöd institution/annat boende prognostiserar ett underskott på 2,3 miljoner kronor, detta är en försämring med 0,7 miljon kronor mot tidigare prognos. Den främsta orsaken är en fördyring av befintliga placeringar (en placering flyttar från stödboende).

Till följd av minskade statsbidraget äldreomsorgssatsningen 2023 har Socialnämnden betalat tillbaka 1,1 miljon i kommunbidrag till finansförvaltningen.

Gällande bokslutsreglering på verksamheten Insatser LSS i ordinärt boende prognostiseras det en återbetalning till finansförvaltningen på 1,7 miljoner kronor, då antal individer som nämnden betalar för prognostiseras landa på 17 och inte 22 som det står i mål och budget 2023.

Osäkerhetsfaktorer:

Det finns just nu flera yrkeskategorier där förvaltningen tvingas köpa extern bemanning (sjuksköterskor och socionomer). Prognosen är lagd utifrån en uppskattning av hur snabbt rekryteringsarna kan lyckas. Här finns alltså ett visst mått av osäkerhet åt båda håll.

Vid varje prognos görs en uppskattning av hur många tillkommande externa köp av vård och behandling som kommer att behövas under resten av året. Ju tidigare på året ju osäkrare prognos, eftersom många av de ansökningar eller orosanmälningar som senare leder till insatser ännu inte

inkommit. Nuvarande prognos är lagd utifrån en rimlighetsbedömning, men utvecklingen inom den köpta vården kan inom samtliga verksamhetsområden senare under året leda till en såväl förbättrad som försämrad prognos.

Förvaltningen arbetar aktivt med att eftersöka statsbidrag för att finansiera såväl ordinarie verksamhet som extrasatsningar. Vid tid för denna uppföljning finns ännu inte för alla statsbidrag besked om Knivstas tilldelning. Detta kan både försämra och förbättra prognosen. Förvaltningen bedömer dock risken för försämring som relativt liten.

2.1 Prognos helår och budgetavvikelse (tkr)

Nämndens verksamheter	Nettokostnad 2022	Budget 2023	Tillägg och avdrag 2023	Prognostiserad nettokostnad 2023	Prognostiserad budgetavvikelse 2023
Nämnd- och styrelseverksamhet	1 332	1 427		1 427	0
Vård och omsorg enligt SoL och HSL					
-Förebyggande verksamhet SoL	3 604	3 512		3 430	82
-LOV - hemtjänst och delegerad HSL	34 263	35 335		34 849	486
-Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt	23 959	25 821		27 082	-1 262
-Vård & omsorg i särskilt/ annat boende	90 570	99 507	-1 098	99 039	-630
Vård och omsorg enligt LSS och SFB					
-Insatser LSS i ordinärt boende	34 421	43 486	-1 687	39 025	2 774
-Insatser LSS i boende med särskild service	47 614	51 986		51 110	876
Färdtjänst och riksfärdtjänst	4 477	4 940		5 738	-798
Individ och familjeomsorg					
-Ifo öppenvård och stöd	25 812	29 351		29 133	218
-Ifo vård och stöd institution/annat boende	37 574	33 952		36 250	-2 298
-Ifo, ekonomisk bistånd	7 180	9 070		8 614	456
Flyktingmottagande	-453	0		-839	839
Arbetsmarknadsåtgärder	5 307	5 664		5 494	170
Summa socialnämnd	315 659	344 051	-2 785	340 266	1 000

3 Investeringar

I dagsläget finns det inga inplanerade investeringar för 2023. Satsningar i form av digital utveckling och övriga projekt kräver oftast ingen investering. Dessa satsningar görs för övrigt oftast med externa statliga medel, vilket alltid nyttjas i första hand när det är möjligt.

Prognos helår och avvikelse investeringar (tkr)

Investeringsprojekt	KF-investeringsram 2023	Tillägg investeringsram 2023	Utgift investering 2023	Prognos utgift investering 2023	Prognos avvikelse investering 2023
Inventarier	100		0	0	100
Innovation/ digitalisering	1000		0	0	1000
Summa	1100		0	0	1100

Förvaltningens yttrande avseende inriktningsbeslut 2024

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	3
2	Nämndens verksamheter	4
3	Mål, uppdrag och indikatorer	5
4	Drift.....	8
5	Investeringar	13

1 Bakgrund

Förvaltningen har fått i uppdrag att analysera Kommunstyrelsens inriktningsbeslut för mål, uppdrag, planeringsramar och investeringsplan för 2023 och skriftligen avge konsekvensbeskrivningar till kommunstyrelsens budgetdialog i maj.

Sammanfattning

Vård- och omsorgskontoret har analyserat inriktningsbeslutets mål och uppdrag samt tagit fram en behovsbudget för år 2024. Behovsbudgeten tar utgångspunkt från budget 2023, politiskt fattade beslut samt identifierade förändrade förutsättningar för nästa år. Arbetet visar på ett budgetbehov för 2024 som överstiger Kommunstyrelsens inriktningsbeslut med 3 miljoner kronor. Detta föreslår förvaltningen hanteras som ett internt effektiviseringsbeting för socialnämnden. I mål-analysen påpekar förvaltningen bland annat att de angivna målen och uppdragen tolkas av förvaltningen utifrån de möjligheter som budgetramen medger.

2 Nämndens verksamheter

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, kommunal hälso- och sjukvård, insatser för personer med funktionsnedsättning, färdtjänst, riksfärdtjänst, flyktingmottagande samt arbetsmarknadsfrågor. Inom dessa områden omfattar nämndens ansvar all den verksamhet som en kommun enligt lag är skyldig att bedriva liksom de åtaganden som kommunfullmäktige beslutar om att kommunen ska genomföra.

Socialnämndens verksamheter förvaltas av Vård- och omsorgskontoret, antingen i egenregi eller i extern regi genom olika avtalsformer.

Från och med januari 2023 ingår kommunala aktivitetsansvaret samt studie- och yrkesvägledning i Vård- och omsorgskontorets regi, medan Öppna förskolan istället gått över till Utbildningsnämnden. En likadan förändring avseende det formella ansvaret mellan Socialnämnden och Utbildningsnämnden är vid tid för denna skrivelse på väg från Kommunstyrelsen till Kommunfullmäktige och förändringen är preliminärt inräknad i Vård- och omsorgskontorets behovsbudget.

3 Mål, uppdrag och indikatorer

Mål, indikatorer och uppdrag till SN eller alla nämnder

Mål 3: Ge vård och omsorg med kvalitet. Alla som tar del av Knivsta kommuns vård och omsorg har rätt till valfrihet delaktighet och inflytande.
Oavsett var man bor eller vilken välfärd man tar del av ska verksamheten hålla god kvalitet. Det betyder att denna ska beakta livsval och privatliv samt bidra till en meningsfull vardag. Verksamheter inom vård och omsorg ska vara trygga, trivsamma och präglas av respekt för den enskilde. Detta förutsätter bland annat ett gott bemötande från personalen, som i sin tur ställer krav på kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare.
Skapa kvalitetsförbättringar i äldreomsorgen och LSS.
Vidareutveckla det förebyggande arbetet kring barn och unga.
Utveckla hälsofrämjande insatser.
Stärk samarbetet med civilsamhället.

Agenda 2030

Förvaltningen ser att målet passar in i de globala målen, med fokus på god hälsa och välbefinnande, fredliga och inkluderande samhällen och minskad ojämlikhet.

Budgeten anger ramen för helheten

Förvaltningen tolkar generellt mål och uppdrag utifrån den budgetram som inriktningsbeslutet preliminärt anger för socialnämndens verksamheter.

Kvalitetsbegreppet

Förvaltningen bedömer att det är möjligt att bedriva verksamhet av god kvalitet inom budgetramen samt att skapa kvalitetsförbättringar inom äldreomsorg och LSS så som omnämns i SOSFS 2011:9. Föreskriften innefattar att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet genom att t ex utreda risker, analysera avvikelser, utföra egenkontroller och förbättra processer och rutiner.

Budgetramen hindrar inte heller utvecklingsarbete i form av att innovativt utforska nya metoder för välfärdsleverans. Tvärtom är ett sådant ständigt utvecklingsarbete en förutsättning för att klara nämndens verksamhet på sikt, när allt färre försörjer fler. Ett aktivt nytänkande omnämns dock inte i målet.

Däremot bedömer förvaltningen att det sannolikt inte är möjligt att inom budget genomföra kvalitetsförbättringar i bemärkelsen att höja servicenivån till invånarna inom en specifik insats, eller att utöka antalet områden där stöd och service erbjuds, eller att minska ner på kriterier för att erhålla stöd.

Förebyggande och hälsofrämjande arbete

Det är ett positivt stöd för verksamheten att politiken poängterar vikten av det förebyggande arbetet kring barn och unga samt av hälsofrämjande insatser generellt. Detta är redan en tydlig inriktning och strategi för nämndens verksamheter så målformuleringarna tolkas som att fortsätta arbetet samt att ha en framåtlutande och utforskande hållning i på vilket sätt detta görs, vilket t ex kan yttra sig i att utveckla vad som kan göras i samverkan över kontorsgränserna.

Civilsamhället

Civilsamhällets insatser har en positiv effekt på folkhälsa. Formuleringen att stärka samarbetet med civilsamhället tolkas utifrån socialnämndens verksamhetsplan för 2023, vilket innebär att nämnden ska arbeta för att antalet volontärer och överenskommelser som involverar civilsamhället ska öka, i syfte att ta tillvara på invånarnas egna resurser.

Indikator	Senaste utfall (år)	Önskad riktning
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn andel (%)	85 (2022)	Öka
Brukarbedömning äldreomsorg särskilt boende – helhetssyn andel (%)	69 (2022)	Öka
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	28 (2021)	Bibehålla
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsenhet, deltagare	51 (2021)	Öka

Förvaltningen konstaterar att det inte finns någon indikator som mäter arbetets inriktning eller resultat avseende barn och unga eller avseende civilsamhället. För innevarande år finns dock sådana indikatorer på nämndsnivå.

Förvaltningen vill omnämna att invånarnas behov av ekonomiskt bistånd handlar minst lika mycket om omvärldsfaktorer som om kvaliteten på nämndens verksamhet. Det är däremot en situation för invånarna som är viktig att följa, med ambition att fortsätta hålla lågt. Detta följs dock sedan fyra år tillbaka som ett nyckeltal på nämndsnivå.

Indikatorn avseende resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsenhet är missvisande eftersom flertalet av arbetsmarknadsåtgärderna inte mäts på det sättet.

	Uppdrag från kommunfullmäktige	Tidsperiod	Styrelse/nämnd
1.	Aktualisera lokala värdighetsgarantier inom äldreomsorgen	2023–2024	Socialnämnden
2.	Utvärdera arbetet med tillitsbaserad styrning inom hemtjänsten.	2024–2025	Socialnämnden
3.	Utveckla brukarinflytandet/medverkan inom socialtjänstens verksamheter med fokus på lokal representation.	2023–2026	Socialnämnden
4.	Möjliggör för den idéburna sektorn att fortsätta vara en viktig aktör i Knivsta kommun	2023–2026	Socialnämnden

En kommentar till uppdragen är att arbetet med att aktualisera lokala värdighetsgarantier inom äldreomsorgen bedöms vara färdigt redan under 2023.

Mål 4: Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (Alla nämnder)
En långsiktig ekonomi i balans innebär att intäkter och kostnader ska gå ihop i takt med att andelen exploateringsintäkter i driftbudgeten över tid fasas ut. Fokus i verksamheten ska vara god kvalitet i kommunens kärnverksamhet, det vill säga skola, vård och omsorg. Verksamheten ska drivas effektivt för att skapa ökat värde per skattekrona för invånarna.
• Öka värdet per skattekrona för invånarna.
• Fokus på kommunens kärnverksamhet det vill säga skola, vård och omsorg.
• Fasa ut beroendet av exploateringsintäkter över tid.
• Knivsta kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen.

Alla verksamheter arbetar aktivt för att säkerställa ekonomi i balans och ser målet som naturligt att jobba utifrån. Förvaltningen konstaterar för övrigt att attraktiv arbetsgivare i inriktningsbeslutet nu omnämns i både mål 4 och mål 3.

Indikator	Senaste utfall (år)	Önskad riktning
Soliditet inkl. pensionsåtagande %	49,1 (2021)	Bibehålla
Resultat före extraord. Poster (kommunen), andel (%) av skatt och generella statsbidrag	4,8 (2021)	Över tid uppnå 2 procent överskott
Nettokostnadsavvikelse	3,9 (2021)	Bibehålla
Självfinansieringsgrad investeringar %	53,0 (2021)	Öka
Hållbart medarbetarengagemang HME (samlat index) %	88 (2022)	Bibehålla
OSA index (organisatorisk, social arbetsmiljö) %	74 (2022)	Öka

Förvaltningen har inga särskilda kommentarer till indikatorerna. Betydligt fler verktyg och mätetal för den ekonomiska styrningen än dessa finns på verksamhetsnivå.

Uppdrag från kommunfullmäktige	Tidsperiod	Styrelse/nämnd
Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning	2023–2026	Kommunstyrelsen och samtliga nämnder
Genomför en översyn och vid behov revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument	2023–2024	Kommunstyrelsen och samtliga nämnder
Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet	2023–2024	Kommunstyrelsen och samtliga nämnder

Uppdragen är relevanta och speglar hur förvaltningen arbetar.

4 Drift

Övergripande beskrivning

Socialnämnden erhåller i inriktningsbeslutet 361 miljoner kronor. Detta är en ökning med 16,9 miljoner kronor eller 4,9 % jämfört med 2023. Av dessa avser ca 8,7 miljoner kronor (eller 2,5 %) volymuppräknning och drygt 11 miljoner kronor (eller 3,2 %) avser indexuppräknning. 2,7 miljoner kronor har dragits av jämfört med 2022 års budgettram i och med att det generella statsbidraget Äldreomsorgssatsningen minskats.

Förvaltningen beskriver ett budgetbehov för 2024 som överstiger Kommunstyrelsens inriktningsbeslut med 3 miljoner kronor. Detta föreslår förvaltningen hanteras som ett internt effektiviseringsbeting för socialnämnden under nästa år.

Lokalkostnaderna behöver beskrivas särskilt:

I och med omvärldsförändringar såsom ränte- och energikostnader med mera har lokalkostnaderna i behovsbudgeten generellt beräknats öka med 7%, vilket överstiger inriktningsbeslutets indexuppräknning med 3,4%. Utöver detta har det för socialnämnden tillkommit en ny årlig lokalkostnad på cirka 4 miljoner kronor för myndighetsenheternas platser i kommunhuset. Detta ska ses ur ett helhetsperspektiv eftersom Socialnämndens betalning av kommunhusplatserna är en del av en helhet och därmed minskar övriga nämnders kostnadsökning för lokalplatser i kommunhuset. Socialnämnden har i sin tur genomfört lokaleffektiviseringar motsvarande en kostnad på 1 miljon kronor (inkl. omfördelning av öppen förskola till utbildningsnämnden).

Konsekvensanalys av driftramar

Prisindex

Enligt SKR ligger prisindex kommunal verksamhet (PKV) 2024 på 3,6%. I inriktningsbeslutet ligger Socialnämndens uppräknning som mest på 3,2%. De verksamheter som har fått "full" uppräknning i inriktningsbeslutet ligger inom blocken:

- Vård och omsorg enligt SoL och HSL
- Vård och omsorg enligt LSS och SFB.

Följande verksamheter har fått 2% i uppräknning:

- Nämndkostnader
- Individ- & familjeomsorg, öppenvård och stöd
- Individ- & familjeomsorg, vård och stöd institution/annat boende

och slutligen verksamheterna som har fått 1% uppräknning:

- Individ- & familjeomsorg, ekonomisk bistånd
- Flyktingmottagande
- Arbetsmarknadsåtgärder.

Förvaltningens behovsbudget utgår ifrån Socialnämndens budget 2023, politisk inriktning samt övriga förutsättningar som till stora delar har beskrivits tidigare i andra sammanhang såsom t ex Framtid Knivsta. Föreslagna förändringar per verksamhet är vad förvaltningen bedömer krävs för att inom de olika delarna kunna utföra sitt uppdrag och uppnå en budget i balans.

Särskilda utmaningar och osäkerhetsfaktorer

Utmaningar och omvärldsberoende

Socialnämndens verksamheter är starkt omvärldsberoende och en behovsbedömning som görs så många månader i förväg innehåller därför alltid ett mått av osäkerhet. Ändrade lagar, statsbidrag och förändringar i närliggande myndigheters agerande och uppdrag påverkar invånarna och därmed nämndens verksamheter. Därtill kan insatser för en enda enskild individ göra att nämndens rambehov ökar eller minskar med ett par miljoner kronor.

Det finns flera större lagändringar i pipeline under de närmaste åren som på olika sätt kommer att innebära stora förändringar inom socialtjänsten. Startdatum för ny socialtjänstlag har skjutits fram till trolig start 2025, men innebär stora förändringar som behöver förberedas under 2024. Likaså kan omställningen till en annan nationell modell för missbruksvård innebära stora omställningar både inom kommunen och mellan kommun och region. Dessa lagändringar föreslås träda i kraft 2026 men med två års omställningstid dessförinnan från 2024. Det är i dagsläget svårt att överblicka vad den här typen av förberedelse innebär avseende budgetbehov och sådant är därför inte medräknat i förvaltningens behovsbudget.

Som särskilda utmaningar bör kompetensförsörjningen omnämnas, med sjuksköterskor som största bristyrket för 2024 och till viss del socialsekreterare.

Riktade statsbidrag

Flera tjänster inom socialnämndens verksamheter är externt finansierade genom olika statsbidrag. Merparten av dessa statsbidrag är redan säkerställt att de utbetalas även nästa år vilket innebär att finansieringen inte medför någon större osäkerhetsfaktor år 2024. Det är dock värt att nämna att statsbidraget "äldreomsorgssatsningen" minskar från 4 till 2 miljoner år 2024, för att helt försvinna därefter. Detta ökar andelen av verksamheterna som behöver finansieras med kommunbidrag. Även för år 2024 finns begränsade möjligheter att nyttja statsbidraget på eftersom det inte får finansiera ordinarie verksamhet som i övrigt är föremål för besparingsåtgärder. Beroende vad medlen nyttjas till ska de även till viss del gå till privata leverantörer. Kommunen måste årligen rapportera hur medlen nyttjats och vid felaktig användning återkrävs de av staten.

Föreslagna förändringar

Notera följande förändring i redovisningsmallen: Förebyggande verksamhet flyttas in under Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt SoL/HSL. Inriktningsbeslutets budgetpost "Kommunalt aktivitetsansvar" (som pengamässigt i inriktningsbeslutet även inkluderar SYV SFI) flyttas in under Arbetsmarknadsåtgärder.

De föreslagna förändringar som beskrivs nedan beskrivs i jämförelse med socialnämndens nämndbudget för 2023, inte kommunstyrelsens inriktningsbeslut. För varje verksamhet har en kostnadsuppräknings först gjorts på 3,6 % utom nämnd och styrelseverksamhet. Därefter är volymförändringar bedömda individuellt för varje verksamhet, efter analys av trender, omvärldsförändringar, redan fattade beslut som ger helårseffekt nästa år, samt i viss mån efter befolkningsprognos. Varje budgetansvarig chef inom Vård- och omsorgskontoret har deltagit i arbetet.

Volymuppräknings föreslås på totalen för nämndens ram att hamna på 1,5 % istället för 2,5 %. Pengamässigt är detta en mindre ökning av ramen, drygt 5 miljoner kronor, jämfört med föreslagna 8 miljoner kronor. Anledningen till detta är främst minskat behov av kostnad till externt köpta platser inom särskilt boende för äldre till följd av att fler platser nu efter ombyggnationen kan erbjudas i Knivsta med lägre kostnad per brukare.

Här följer en förklaring per verksamhet. Observera att beskrivningen utgår ifrån socialnämndens nuvarande budget år 2023 och inte från kommunstyrelsens inriktningsbeslut.

Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt SoL/HSL

- indexuppräknning
- tillägg 500 tkr ökade bemanningskostnader för sjuksköterskor
Denna budgetering ger ett litet utrymme för att vid behov lösa vakanser med hyr-sjuksköterskor. Dock blir denna budget betydligt mindre än vad prognosen visar för dessa kostnader år 2023.

Vård & omsorg i särskilt/ annat boende SoL/HSL

- indexuppräknning
- avdrag 2000 tkr minskat statsbidrag äldreomsorgssatsningen
- avdrag 1500 tkr ökade intäkter från brukare (för lågt budgeterat 2023)
- avdrag 500 tkr i och med att 2023 års budget innehöll tillfälligt ökade kostnader pga återflytt till Estrids gård
- avdrag 2100 tkr minskning behov av externt köpta platser
- tillägg 1000 tkr ökning av köpt vård inom social psykiatri

Vård & omsorg LOV - hemtjänst & delegerad HSL

- indexuppräknning
- tillägg volymuppräknning 2 %
- avdrag 500 tkr ökade intäkter
- avdrag 500 tkr internt effektiviseringsbeting inom hemtjänsten egenregi. Ett flertal åtgärder sätts in eller påbörjas under innevarande år för att successivt komma tillrätta med egenregins årliga underskott.

Insatser LSS i ordinärt boende

- indexuppräknning
- tillägg 200 tkr helårseffekt personalutökning på daglig verksamhet
- tillägg 1000 tkr ökade volymer korttidstillsyn

Insatser LSS i boende med särskild service

- indexuppräknning
- tillägg 725 tkr volymökning. Det är en mindre ökning än mellan de senaste åren, vilket beror på överskott i prognosen under 2023 till följd av minskade externa köp. Behovsbudgeten ger utrymme för cirka tre nya boende-beslut samt tar viss höjd för högre avtalspriser för köpta platser.

Färdtjänst/riksfärdtjänst

- indexuppräknning
- tillägg 700 tkr volymuppräknning
- tillägg 500 tkr fördyring p g a ny upphandling av leverantör. Detta är enbart en uppskattning då upphandlingen inte avslutats ännu.

Individ- & familjeomsorg, öppenvård och stöd

- indexuppräknning

Individ- & familjeomsorg, vård och stöd institution/annat boende

- indexuppräknning
- tillägg volymuppräknning 1000 tkr på vuxen missbruk, vilket motsvarar 6 månaders placering på SIS. Denna behovsbudget innebär, trots volymuppräknningen, ett mindre utrymme för placeringskostnader år 2024 än den prognos som nu ligger för innevarande år.

- tillägg 1000 tkr volymökning Barn och unga HVB och Familjehem, vilket motsvarar c:a 7 månaders HVB-placering. Denna behovsbudget innebär, trots volymuppräknningen, enbart samma utrymme för placeringskostnader år 2024 som den prognos som nu ligger för innevarande år.
- tillägg 430 tkr utökning av stödboendet med ytterligare en lägenhet, vilket är anledningen till att så pass liten ökning medräknats på ovanstående externa köp.
- tillägg 800 tkr ökning en socialsekreterare på Barn och Familj utifrån bedömd arbetsbelastning och utvecklingsbehov.
- tillägg 600 tkr utökning en socialsekreterare till vuxenheten som var tillfälligt neddragen 2023

Individ- & familjeomsorg, ekonomisk bistånd

- indexuppräkning
- tillägg 80 tkr utifrån förvaltningens uppskattning av sannolikt förhöjd riksnorm utöver indexuppräkning. Detta mot en bakgrund av den kraftiga höjning av riksnormen på 8,6 % som gjordes av regeringen mellan år 2022 och 2023.
- volymökning 2% eller 120 tkr

Flyktingmottagande

Till följd av minskat mottagande, och i sin tur minskade schablonintäkter, samt lokaleffektiviseringar har förvaltningen kunnat minska kostnadskostymen för flyktingmottagandet. Under 2024 bedömer förvaltningen att denna verksamhet kommer kunna vara fortsatt självfinansierande.

Arbetsmarknadsåtgärder och KAA

- indexuppräkning

Det kommunövergripande arbetsmarknadsprojektet har inneburit utökad samverkan mellan flera av Vård- och omsorgskontorets enheter samt med Utbildningskontorets KAA-ansvarig samt studie- och yrkesvägledning inom SFI. Kommunbidraget har flyttats från Utbildningsnämnden till Socialnämnden och kommer i fortsättningen att redovisas under blocket Arbetsmarknadsåtgärder.

Övrigt (ändringar som påverkar flera verksamheter)

- tillägg 25% utökning på kontaktcenter, pga flytt av myndighetsenheterna
- tillägg 310 tkr fördyring IT (Projektmedel saknas för appva. Region Uppsala har aviserat förhöjd kostnad för cosmic link)
- avdrag 100 tkr minskade kostnader för underhåll av uppsagda lokaler

Effektivisering

- avdrag 3 000 tkr i form av ett internt effektiviseringsbeting inom nämndens ram. Förvaltningen bedömer att socialnämnden kommer att kunna uppnå en budget i balans genom interna effektiviseringar och ett ökat nyttjande av externa medel.

Nämndens verksamheter	Nettokostnad 2022	KF-budget 2023	KF-inriktningsbeslut 2024	Behovsbudget 2024
Nämnd- och styrelseverksamhet	1 332	1 427	1 456	1 456
Vård och omsorg enligt SoL och HSL				
-Förebyggande verksamhet SoL	3 604	3 512	0	0
-LOV - hemtjänst och delegerad HSL	34 263	35 335	43 912	36 346
-Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt	23 959	25 821	35 258	29 305
-Vård & omsorg i särskilt/ annat boende	90 570	99 507	102 707	101 654
Vård och omsorg enligt LSS och SFB				
-Insatser LSS i ordinärt boende	34 421	43 486	36 819	46 486
-Insatser LSS i boende med särskild service	47 614	51 986	56 000	55 362
Färdtjänst och riksfärdtjänst	4 477	4 940	5 535	6 412
Individ och familjeomsorg				
-Ifo öppenvård och stöd	25 812	29 351	26 212	32 951
-Ifo vård och stöd institution/annat boende	37 574	33 952	37 289	38 834
-Ifo, ekonomisk bistånd	7 180	9 070	9 410	9 681
Flyktningmottagande	-453	0	1 023	0
Kommunalt aktivitetsansvar (KAA)	0	0	680	680
Arbetsmarknadsåtgärder	5 307	5 664	4 698	4 833
Effektivisering				-3 000
Summa socialnämnd	315 659	344 051	360 999	360 999

5 Investeringar

Inventarier är en återkommande investering. Under 2024 finns ännu inga planerade investeringar.

Investeringar	Summa plan 2024-2027	Flerårs - projekt totalutgift	Tillägg projekt budget	Utgift 2024	Utgift 2025	Utgift 2026	Utgift 2027	Kategori
Inventarier	3 500	0	0	500	2 000	500	500	N
Summa Socialnämnden	3 500	0	0	500	2 000	500	500	N

Delegationsbeslut från P360 2023-03-09 - 2023-04-26

Dokumentnr.	Dokumenttitel	Färdigst/exp-datum	Ansvarig person
SN-2023/107-4	Delegationsbeslut, personuppgiftsincident Careium mars 2023	2023-03-30	Emir Subasic